

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 202/09-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., D. L., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. E 466/95 z 12. januára 2005 a uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 16 Co E 69/2008-108 z 23. februára 2009, ako aj ich vydaniu predchádzajúcim postupom, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. júna 2009 doručená sťažnosť J. B., D. L. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. E 466/95 z 12. januára 2005 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu z 12. januára 2005“) a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 16 Co E 69/2008 z 23.

februára 2009 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 23. februára 2009“), ako aj ich vydaniu predchádzajúcim postupom.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. E 466/95 bol uznesením okresného súdu z 12. januára 2005 zastavený výkon rozhodnutia v dôsledku zániku práva oprávneného vyplývajúceho z právoplatného a vykonateľného rozsudku Mestského súdu v Bratislave č. k. 12 Co 411/94-102 z 18. mája 1995.

Podľa sťažovateľa k zastaveniu výkonu rozhodnutia došlo bez nariadenia pojednávania a vypočutia sťažovateľa, či získania jeho stanoviska okresným súdom, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie okresného súdu v neprospech sťažovateľa.

Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu z 12. januára 2005 odvolanie. Krajský súd uznesením z 23. februára 2009 napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil. V rámci odôvodnenia svojho uznesenia krajský súd uviedol: *„Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že povinný si svoju povinnosť, vyplývajúcu z rozsudku Mestského súdu v Bratislave č. k. 12 Co 411/94-102 zo dňa 18. 5. 1995 splnil, i keď nie v lehote 30 dní, keďže oprávnený v 30-dňovej lehote neposkytol potrebnú súčinnosť podľa § 262 ods. 1 O. s. p., účinného od 31. 8. 2005. Oprávnený (v konaní ústavného súdu sťažovateľ, pozn.) bol dňom 1. 6. 1997 prijatý u povinného do pracovného pomeru na sekciu verejnej správy Ministerstva vnútra SR do pracovnej činnosti odborný radca v redakcii Verejná správa, čo zodpovedalo pracovnej zmluve platnej v čase skončenia pracovného vzťahu,. Oprávnený nepreukázal, že povinný mu nevytvoril riadne pracovné podmienky v zmysle zmluvy.“*

Uznesenie krajského súdu z 23. februára 2009 je podľa sťažovateľa založené na nepravdivom tvrdení o jeho nesúčinnosti v predmetnom konaní, hoci podľa nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 413/08 z 15. apríla 2009, v ktorom tento súd rozhodoval o porušení sťažovateľovho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, v rámci vyhodnotenia kritéria správanie sťažovateľa ústavný súd uviedol, že nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky,

či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní (konanie okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. E 466/95) k zbytočným priet'ahom. K tvrdeniu súdov zúčastnených na rozhodovaní v predmetnej veci, podľa ktorého s'ťažovateľ nepreukázal, že mu povinný nevytvoril riadne pracovné podmienky v zmysle pracovnej zmluvy, s'ťažovateľ namietal, že práve súdy mu *„znemožnili dokazovanie tým, že vo veci pokračujúceho výkonu rozhodnutia nevytýčil ako Okresný súd Bratislava I vo veci E 466/95 pojednávanie a práve tak odvolací Krajský súd v Bratislave rozhodol o mojom odvolaní bez vytýčenia pojednávania a teda v mojej neprítomnosti ako oprávneného, čím mi bolo znemožnené vykonať dokazovanie“*.

Okresný súd s'ťažovateľa v predmetnom konaní viackrát vyzval, aby mu písomne oznámil, či trvá naďalej na výkone rozhodnutia, avšak ani raz ho nevyzval, aby odôvodnil, resp. uviedol dôvody, prečo na pokračovaní výkonu rozhodnutia trvá. Okresný súd zastavil konanie v predmetnej veci bez nariadenia pojednávania, rozhodnutia o s'ťažovateľovej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, ako aj o ustanovení právneho zástupcu pre neho. Krajský súd tiež v predmetnej veci rozhodol bez nariadenia pojednávania. V tejto súvislosti s'ťažovateľ považoval za potrebné poukázať na to, že *„neplatnosť uzavretej pracovnej zmluvy a tým aj nevznik pracovného pomeru s povinným ministrom som zdôvodnil súdu aj uzavretím nesprávnej zmluvy z dôvodu nesprávne určenej základnej mesačnej mzdy povinným Ministerstvom vnútra SR. Namietal som, že povinný bol povinný stanoviť mi a priznať základný plat prinajmenšom na úrovni a vo výške mzdy takej, akú som dostával v čase núteného odchodu od povinného ministerstva, čiže v čase začatia politickej a pracovnej perzekúcie a diskriminácie. Tak to požaduje zákon o mimosúdnych rehabilitáciách z roku 1991. Aby povinný postupoval správne, a stanovil mi správne základný plat a jeho výšku, v tomto záujme som nemohol vytvárať na povinné ministerstvo väčší tlak, pretože pred 1. júnom 1997 (k nemu so mnou povinný uzavrel zmluvu) bol som bez akéhokoľvek zamestnania a príjmu. Povinné Ministerstvo vnútra SR mi stanovilo zmluvou plat, čiže plat nebol zjednávaný vzájomnou dohodou alebo vyžiadaním si odo mňa predchádzajúceho súhlasu, a to vo výške niečo viac ako 9 000,- Sk brutto. Teda vo výške, ktorá nezodpovedá vysokoškolskej kvalifikácii a mojej vtedy viac ako štyridsaťročnej odbornej praxi v odbore, v danom prípade nezodpovedal pozícii odborného redaktora*

a platu, ktorý som mal v čase násilného vyhostenia ma povinným zo zamestnania pod nátlakom zložiek Štátnej tajnej bezpečnosti, ktorí prišli dokonca za mnou na pracovisko, do redakcie časopisu N. v., ktorá vtedy sídlila na V. n. v B... Pracovná zmluva, ktorú som uzavrel s povinným znela navyše na pracovnú pozíciu odborný radca a nie na pozíciu odborný redaktor. Pritom popis prác pripojených k zmluve vyžadoval ocenenie pri určení základného platu minimálne 20 000,- Sk brutto. Takýto základný plat mali na Slovensku k 1. júnu 1977 bežní redaktori bez väčšej praxe v slovenských médiách periodikách, v novinách a časopisoch. Chcem tým preukázať a dokázať, že povinné Ministerstvo vnútra SR mi nesprávne určilo výšku mesačnej mzdy. Povinný využil moju situáciu, keď som sa ako dlhodobo nezamestnaný nachádzal v stave hmotnej núdze. Všetky tieto skutočnosti som uviedol v oznámeniach súdom, v žalobe o náhradu mzdy pre nezaradenie do pracovného pomeru ako aj v žalobe, ktorou som sa domáhal zaradenia do pracovného procesu u odporcu podľa zákona o mimosúdnych rehabilitáciách a na základe pracovnej a najskôr politickej rehabilitácie odporcom Ministerstvom vnútra SR v roku 1990.“

Sťažovateľ všetky uvedené skutočnosti uviedol aj v rámci odvolacieho konania v jeho veci pred krajským súdom. Krajský súd však rozhodol v tejto veci bez nariadenia pojednávania a bez toho, aby sa oboznámil s obsahom s touto vecou súvisiaceho spisu okresného súdu sp. zn. 16 C 20/2006, v ktorom sú „materiály, svedecké dokumenty týkajúce sa mojej žaloby na odporcu Ministerstvo vnútra SR o náhradu mzdy pre nezaradenie do pracovného pomeru v súdom určenej lehote, t. j. najneskôr k 1. augustu 1995.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal rozhodnutie, ktorým „... zruší platnosť uznesenia Okresného súdu Bratislava I vo veci E 466/95 zo zastavení výkonu rozhodnutia nariadený uznesením Okresného súdu Bratislava I, č. k. E 466/95 zo dňa 11. júna 1996 a zaviazá súd vo výkone rozhodnutia pokračovať o. i. vytýčením vo veci pojednávania, aby sa dosiahlo pravdivé objasnenie skutočností najmä z toho hľadiska či došlo k platnému uzavretiu pracovného pomeru povinného s oprávneným k 1. júnu 1997 alebo nedošlo,

- pre nesprávne rozhodnutie zruší platnosť uznesenia odvolacieho Krajského súdu v Bratislave č. k. 16 CoE 69/2008-108 zo dňa 23. februára 2009, ktorým odvolací súd

potvrdil uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 466/95 zo dňa 12. januára 2005 o zastavení konania“, a taktiež, aby mu priznal primerané finančné zadostučinenie „minimálne v výške 4 000 €“ a náhradu trov konania.

Sťažovateľ k svojej sťažnosti pripojil aj žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom v tejto veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal, že súdy zúčastnené na rozhodovaní v jeho veci uskutočnili „nespravodlivé súdne konanie“ v dôsledku vydania uznesenia okresného súdu sp. zn. E 466/95 z 12. januára 2005 o zastavení výkonu rozhodnutia, ako aj uznesenia krajského súdu sp. zn. 16 CoE 69/2008 z 23. februára 2009. K porušeniu sťažovateľových

práv malo dôjsť v dôsledku toho, že súdy zúčastnené na rozhodovaní v jeho veci nenariadili pojednávanie, čím mu znemožnili predložiť jeho argumenty v rámci uvedeného konania, resp. postupom súdov „*bolo znemožnené vykonať dokazovanie*“ v tejto veci.

Z uvedeného je zrejmé, že podstata námietok sťažovateľa spočíva v tvrdení, že mu postupom súdov zúčastnených na rozhodovaní v tejto veci a ich rozhodnutiami, bolo odňaté právo konať pred súdom.

Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 201 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Podľa § 236 ods. 1 OSP dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Z uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že sťažovateľ mal proti uzneseniu okresného súdu z 12. januára 2005 právo podať odvolanie krajskému súdu, v právomoci ktorého bolo posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností daného prípadu, ako aj prípadných procesných pochybení okresného súdu. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ túto svoju možnosť využil a odvolanie proti uzneseniu z 12. januára 2005 podal.

Podľa sťažovateľa však ani krajský súd uznesením z 23. februára 2009 a jeho vydaníu prechádzajúcim postupom ním namietanú vadu konania spočívajúcu v odňatí mu možnosti konať pred súdom v tejto veci nenapravil.

Z ustanovení § 237 ods. 1 OSP v spojení s § 242 a nasl. OSP je zrejmé, že sťažovateľ má v rámci ochrany svojich práv možnosť predložiť svoju argumentáciu uvedenú v sťažnosti prostredníctvom dovolania proti uzneseniu krajského súdu z 23. februára 2009 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, do právomoci ktorého patrí rozhodnutie o dovolaní proti rozhodnutiu krajského súdu ako súdu odvolacieho (§ 10 a OSP).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie, a preto bolo už ďalej bezpredmetné rozhodovať o sťažovateľovej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júla 2009